

LINDA BOSTRÖM
KNAUSGÅRD

Copil de octombrie

Traducere din limba suedeză de
Roxana-Ema Dreve

EDITORI:

Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:

Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:

Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTARE:

Alexandra Turcu

DESIGN:

Andrei Gamaș

DIRECTOR PRODUCȚIE:

Cristian Claudiu Coban

DTP:

Mirela Voicu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOSTRÖM KNAUSGÅRD, LINDA

Copil de octombrie / Linda Boström Knausgård ; trad. din lb. suedeză
de Roxana-Ema Dreve. - București : Pandora Publishing, 2023
ISBN 978-606-978-589-8

I. Dreve, Roxana-Ema (trad.)

821.113.6

Titlul original: *Oktoberbarn*

Autor: Linda Boström Knausgård

Copyright © Linda Boström Knausgård, 2019

Published by agreement with Copenhagen Literary Agency ApS, Copenhagen.
Romanian edition published by arrangement with Agenția Literară Livia Stoia.

Copyright © Pandora M, 2023
pentru traducerea în limba română

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
www.pandoram.ro

ISBN: 978-606-978-589-8

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

Aș vrea să-ți pot spune totul despre fabrică. Dar nu am cum. În curând nu-mi voi mai aminti zilele și nopțile sau de ce m-am născut. Tot ce știi e că am fost acolo în intervale lungi de timp, între 2013 și 2017, și că mi-au prăjit creierul cu electroșocuri atât de puternice, încât erau siguri că nu voi mai reuși să scriu aceste rânduri. *Vom începe cu o serie intensivă de douăsprezece intervenții.* Foloseau acest cuvânt. „Intervenții.“ Un cuvânt care dădea o substanță neutră acțiunilor lor și care era menit să reducă frica de procedură. Spuneau că intervenția e delicată și că o poți asemăna cu repornirea unui calculator. Se foloseau deseori de imagini din astea îngrozitoare. Era un limbaj creat de cei care considerau că suferința unui om se poate atenua astfel, iar ei erau așa de obișnuiți cu el, încât procedura se transforma rapid în ceva ce uitai la fel de ușor ca pe ultima minciună. Făceau douăzeci de astfel de intervenții pe zi. Aceste evenimente pe bandă rulantă erau cireașa de pe tort într-o afacere lipsită de transparență. Aveau mână liberă și puteau explica oricând o abatere spunând că pacientul sau pacienta nu răspunde la tratament. În astfel de situații, se vorbea cu mândrie de rezultate.

Îți zădărniceau orice încercare de a lua legătura cu lumea reală. Erau atât de speriați de posibilitatea de a fi anchetați, încât dădeau mereu vina pe pacient. Nu ne-am putut înțelege cu ea. La el, boala era deja prea avansată. Pacienta era disperată. Bătrâna era bolnavă cronic și ar fi trebuit să trăiască într-o altă perioadă, unde ar fi rămas în liniște și pace cu alții de o seamă cu ea, într-un loc adaptat nevoilor lor. Cu trei ore de plimbare în parc și mâinile unei asistente care niciodată nu i-ar fi reproșat nimic. Vremea aia s-a dus și nimeni nu mai voia bolnavi cronic în secția lor. Toți voiau rezultate, iar rezultatele se obțineau prin populara terapie cu electroșocuri, panaceul pentru suferințele oricărui individ. Își promovau procedurile în fața unor pacienți care oricum credeau orice le spunea medicul specialist, în perioada scurtă de timp în care chiar purtau o discuție. Zece minute o dată pe săptămână, fără loc de întrebări. Celor mai incomozi li se administra o doză mai puternică de electroșocuri. Toată lumea o știa.

Aveam o slăbiciune înlăuntrul meu și în toată ființa mea care m-a făcut să stau o bucată bună de vreme aici. Am fost expusă la electroșocuri de mai multe ori. Știam totul despre procedură.

La ora cinci dimineața venea o asistentă pentru a-mi pune o branulă. Știai după cum apăsa clanța dacă avea să te doară sau nu. Lui Zahid îi era frică să introducă ace, așa că rata deseori și începeau să-l treacă transpirațiile. Poate nu era așa de ciudat că nu-i ieșea, căci lustrele

din salon luminau slab. Mi se părea un miracol cum de reușeau ceilalți asistenți să-mi nimerească vena în această semiobscuritate. Într-un final, Zahid mă înțepa în antebraț, acolo unde venele se văd cel mai bine, dar unde te doare cel mai tare la introducerea acului. Dacă sora Maria deschidea ușa, știai că nu vei simți nimic. Acul aluneca fără durere și mulți îi zâmbeau cu recunoștință. Aalif înfîgea puternic acul. Nu rata niciodată și îi eram cu toții recunoscători, deși strânsoarea pișca așa de tare, încât durerea ștergea pentru o clipă simțul realității. Unii orbecăiau la nesfârșit, fără să nimerească, de parcă venele se dădeau la o parte din calea lor. În mod ciudat, venele păreau întotdeauna invizibile pentru aceeași oameni, iar unii dintre ei te înțepau fără să te anunțe. Atunci urlam de durere. Trebuia să mă pregătesc pentru înțepătură. Trebuia să aud cuvintele „Acum îți pun o branulă“ ca să am timp să expir când acul îmi străpungea pielea și astfel să alung durerea sau, în orice caz, s-o fac suportabilă. Când acul era pe poziție, îmi puneau cu un plasture un cateter mic, introduceau puțină soluție salină, ca să vadă dacă cateterul funcționează pentru ca anestezicul să-și facă ulterior efectul, atât la nivelul corpului, cât și la nivelul minții care ceda rapid. O capitulare totală.

Dar mai întâi. Drumul spre fabrică. Nu aveai voie să te duci niciodată singur. Mai mereu te însoțea un îngrijitor și adesea pe mine mă însoțea Aalif. Îmi plăcea de Aalif. Nu părea să aibă probleme. Provenea dintr-o țară mai caldă și fugise de război. Parcurgeam cei aproximativ

douăzeci de metri împreună. Ieșeam mai întâi din secție, apoi făceam trei pași la stânga spre coridorul scurt ce ducea la fabrică.

Eram înșirați într-o sală de așteptare, noi, cei care urma să începem terapia, și însoțitorii noștri. Se intra cu o viteză furibundă. Erau foarte organizați. Reușeau, după cum am menționat mai devreme, să facă loc pentru douăzeci de amărâți pe zi. Stăteam în sala de așteptare și de cele mai multe ori nu ziceam nimic, dar dacă sângele-mi curgea mai repede prin vene, vorbeam despre țara lui Aalif. Îl întrebam despre război și dacă nu fusese groaznic să trăiască în țara asta în care nu iese nimeni seara afară și unde conversațiile se poartă întotdeauna în jurul întrebării dacă te poți sau nu baza pe cei din jur. Aalif făcea un gest ce se voia a fi un fel de „ce să-i faci?“ și-mi spunea: E mai bine aici. Mai bine pentru familia mea.

De obicei stăteam în sala de așteptare și mă holbam la ușa care se deschidea regulat și de unde câte un rezident nou, blond, cu dinții albi, ne striga pe nume, iar atunci fie rămâneam în continuare așezați pe bancă, fie, dacă numele rostit era al nostru, ne ridicam și intram în salon împreună cu însoțitorul.

Odată ajunși în încăpere, nu mai era timp de ezitări. Sus în pat cu noi. Anestezistul: Ai mâncat sau ai băut ceva azi? Ai dinți care se clatină?

Ți se măsoara tensiunea arterială în timp ce asistenta îți poziționa electrozii pe piept și pe frunte. Apoi sosea și

rezidentul cu masca de oxigen pe care îl respirai pentru a-ți oxigena creierul. Anestezistul îți spunea că o să adormi în curând și după aceea ți se injecta somniferul rece în sânge prin cateterul pregătit. Te simțeai de parcă-ai fi băut întuneric.

De la Aalif am aflat ce ni se întâmpla după ce adormeam. Mai întâi ne puneau o proteză dentară, ca să nu ne mușcăm limba în timpul procedurii. Apoi, ne injectau în cateter un calmant care să ne relaxeze mușchii și să ne împiedice să ne zbatem pe pat. De asta trebuiau să mărească puterea curentului, pentru a induce o convulsie. După aceea curentul trecea rapid. Curentul în care-și puneau toată încrederea. Curentul, mântuitorul doctorilor. Curentul fără de efecte secundare, care aducea alinarea pe care niciun alt medicament nu o putea aduce.

Curentul care, în intervalul de câteva secunde până la un minut, inducea convulsiile, cheia unui tratament de succes.

Ce ni se întâmpla când se terminau convulsiile îți voi povesti altcândva, însă atât pot să-ți divulg: că noi, pacienții, eram întinși pe paturi înguste, unul lângă altul, atât de aproape, că aproape ni se atingeau corpurile. Fiecare în întunericul lui, într-un somn de nepătruns. Acolo zăceam și dormeam, în spatele unei perdele. Era important să nu dezvăluie chipurile celor care dormeau noilor pacienți ce intrau în salon. Era important să nu le

provoace frică înainte de începerea procedurii delicate, dar eu reușisem să-i văd pe cei adormiți de mai multe ori, și gândul că voi zăcea și eu întinsă, la rândul meu, un om între atâția, neștiind ce urma să mi se întâmple, mă speria mai mult decât electroșocurile.

Nimănui nu-i păsa că erau așa de multe evenimente pe care aveam să nu mi le mai amintesc. Pierderea memoriei era un preț mic de plătit pentru efectele terapiei. Și cât cântăresc amintirile? Cum le măsurăm? Cum ne dăm seama cât sunt de prețioase? Amintirile nu erau văzute cu ochi buni în fabrică. Preferau să te îmbuibe patru săptămâni cu electroșocuri decât să te lase să hoinărești prin saloane luni la rând. Era un sentiment îmbătător pentru cei care lucrau cu părțile neexplorate ale minții omenеști să poată veni în sfârșit cu un rezultat și astfel să fie invitați la cele mai selecte evenimente.

În vremea aia eram scriitoare. O meserie păguboasă. Fără liniște. Fără alinare. Fără odihnă. Fără bucurie. Doar cu amintiri pregnante despre locurile în care scriam, fan-tezii și cuvinte care uneori se dovedeau a fi reale. Scriam așa de rar, că era ridicol să mă numesc scriitoare, dar tot o făceam. Să fiu scriitoare era planul meu B. Prima mea alegere a fost să fiu actriță, ceea ce am și încercat să devin în tinerețe. Talentul meu nu era constant. Într-o noapte puteam să fiu minunată pe scenă, să n-am deloc inhibiții, și atunci simțeam o bucurie care nu poate fi ușor descrisă în cuvinte. Nu s-au inventat cuvinte să descrie acea ușurare. De a fi liberă, dar de a ști totodată ce

urma să mi se-întâmpie. Protejată în mijlocul mulțimii, cu toate acestea eu însămi. Raiul pe pământ.

Însă nu era propria mea alegere. Nu așa se simțea. Nu era cucerirea mea. Mama descoperise această profesie și în cele din urmă mi-am dat seama că nu voiam să-i calc pe urme. Teatrul mi se părea insuportabil în nopțile când îmi spuneam replicile cu greutate, ca o amatoare fără talent, având ca singură companie anxietatea. Știam că lipsa de statornicie nu era acceptată în meseria asta. Rațiunea mi-a dictat să renunț la acest vis și să aleg în schimb ceea ce se aflase mereu în interiorul meu. Scrisul.

Am scris mai mult în copilărie decât scriu acum. Nu mai am nimic de spus. În plus, sunt într-un fel de criză. Nu doar din cauza intervențiilor și a zilelor pierdute hoinărind încolo și-înceace pe coridor, ci pentru că sunt complet lipsită de apărare.

Sunt singură cu mine însămi. N-am prieteni în orașul în care locuiesc, iar soțul m-a părăsit. S-a săturat să înceapă doar el conversațiile cu copiii la masă. Era nevoit să facă mai multe glume doar pentru a ascunde faptul că eu tăceam mâlc. Nu doar la masă, ci în general. În afară de clipele când vorbeam ca o moară stricată. Eram adesea plecată. Stăteam deseori internată la spital. Boala mea ne-a doborât pe toți. Era o viață pe care nu și-a dorit-o. Toată dragostea s-a transformat într-un pulover strâmt pe care trebuia să-l dezbrace. Dacă scapi de pulover, totul va fi bine din nou.

Nu m-am rugat în acei ani. Oare-am uitat să mă rog pentru o iubire pe viață? Pe cine să dau vina pentru neglijența mea? De ce nu mi-am dat mai mult interesul cât timp am fost împreună?

Nu știu.

Tu știi cât pot fi de contradictorie în gesturi. Spre final, boala s-a agravat.

Aleg să privesc acest ultim moment ca pe o încercare de la Dumnezeu.

În liceu am scris două lucrări mai ample, una despre Sofocle și alta despre Iov, din Biblie. Mă gândesc că trăiesc în epoca lui Iov. Responsabilități, muncă și poarta cerului închisă.

Într-o zi m-am trezit singură într-o casă și n-am mai știut cum să-mi continui viața. Viața mea nu mai conta, pentru că nimeni nu mă mai iubea și nu-mi ieșea nimic din ce făceam. Singurătatea era atât de puternică, încât nu știam cum o să-mi trăiesc viața. Așa că am devenit un om care trăia viața unui nimeni. Eram un nimeni. Mă prefăceam că trăiesc, desigur, dar nu trăiam cu adevărat. Îmi imaginam că voi dispărea sau că mă voi sinucide, făcând să pară că fusese un accident. Am căutat pe net cum poți înscena cel mai bun accident. Deși nu-mi amintesc, trebuie să fi întrebat cum să fac rost de o armă, pentru că armata Americii a început să-mi trimită mesaje; primul lucru pe care mi l-au scris a fost: *You can't stand all this freedom*. Și aveau dreptate. Libertatea asta nu era

de mine. Al doilea lucru pe care mi l-au scris a fost că pentru o sumă frumoșică pot cumpăra orice doresc din magazinul lor. Atunci am înțeles că nu armata Americii îmi trimisese mesaje, ci o firmă de armament, cu același nume. Când mă gândesc să mă sinucid, cel mai simplu mod ar fi să mă împușc. Mi-ar ieși, dar ar fi dificil să fac să pară că altcineva m-a împușcat, astfel încât, cu o anumită tristețe, am început să caut alte modalități. Dar eram prea lașă pentru oricare dintre ele. Nu puteam să mă arunc de la etaj și nici nu puteam să înghit toate medicamentele care se lăfăiau în fața mea, într-o cutie de metal, duhnind a posibilitate de suicid. Odată am intrat în contact cu lumea infractorilor. Luasem trenul spre capitală de la capătul de lume unde locuiam. Știam unde mă duc. O știau toți. M-am apropiat de bărbatul care avea cei mai mulți oameni în jur și am întrebat cât costă să mă împingă careva în fața trenului. Primisem o bursă și puteam pune la bătaie suma aia. Când i-am zis cât puteam să-i dau, a început să râdă. Cine și-ar risca libertatea pe suma asta de doi bani? m-a întrebat, spunând că, dacă aveam de gând să-l mai deranjez cu treburi din astea, trebuia să-i dau de o sută de ori mai mult. Am fugit de acolo cu coada între picioare, rușinată. Cine eram? În ce hal ajunseseam? Cum puteam scăpa?

M-am concentrat asupra copiilor. Găteam cap-coadă rețetele și-i țineam aproape de mine, cât se putea. Atunci încă stăteau cu mine. Cei mai mari îi duceau mereu dorul tatălui. Când erau la el, vorbeam mai mult la telefon și

asta era o consolare, chiar dacă acuzațiile încă nu se evaporaseră. Era vina mea. Din cauza mea s-a destrămat familia.

Cei mai mici voiau să stea cu mine, așa că mi-au îngăduit să le fiu aproape. Să le îndeplinesc toate dorințele aducea multă fericire. Mă comportam frumos cu cei mici și mai urât cu cei mari, care pretindeau răspunsuri pe bune la nedumeririle lor. Nu poticnelile mele, date la repezeală. Nu eram prezentă cu toată ființa mea, căci mă trăgea spre adâncuri țara nimănui, de unde nu se întrezărea posibilitatea unei vieți normale. O problemă mare era că nu îndrăzneam să jelesc. Refuzam să mă vadă lumea ca o ratată ce sunt. Fără lacrimi. E bine, îmi spuneam. Încă nu-mi doream să am felul lui de a măsura distanțarea de ceilalți. Era în fond adevărat, dar și mai adevărat era că mă simțeam împietrită.

În timp ce mi se întâmplau aceste lucruri, una dintre cărțile pe care am scris-o a început să aibă succes. Eram năucă. Un fel de bucurie în tot răul pe care mă prefăceam că nu-l văd. Să publici cărți nu e pentru suflete neliniștite. Sau cel puțin nu pentru suflete zbuciumate, care au nevoie de ajutor.

La câteva luni după, m-au internat de urgență la spital.

Am luat trenul de noapte pentru a mă întâlni cu Kristofer la editură. Trebuia să tăiem împreună jumătate din programul zilelor următoare. O dădusem în bară. Trebuia să fiu în aceeași seară și în Oslo, și în Washington. Apoi mai erau niște întâlniri cu scriitori sau vizite la biblioteci. Nimic din ce nu puteai amâna.

Erau însă unele evenimente pe care nu voiam nici în ruptul capului să le anulez. Trebuia să merg la Ierusalim cu doi scriitori și doamna care planificase călătoria. Urma să citim într-o cafenea și ulterior să ne ducem în Tel Aviv, acasă la Amos Oz. Începusem să-l citeșc pe Amos Oz cu *În țara lui Israel, Poveste despre dragoste și întuneric*.

Partea bună era că aveai la dispoziție mult timp să explorezi orașul la pas. Citisem despre Ierusalim întreaga mea viață de adult. Nu voiam să ratez nimic. M-aș fi plimbat în orașul sfânt, printre locurile sfinte. Dintr-un motiv sau altul, eram sigură că avea să-mi vină o idee despre o nouă piesă. Primisem o ofertă să scriu pentru teatru, dar nu mă putusem mobiliza. Râvneam la o piesă care să abordeze originile comune ale celor trei mari religii mondiale. Voiam să dezvolt o anumită poveste, nu spun care. Știam că ar fi ciudat să văd Ierusalimul vechi așa de aproape de lanțurile comerciale cunoscute, care răsar peste tot pe glob într-un ritm alert, ca ciupercile după ploaie. Știam că ar fi un fel de coliziune de principii și că era important să nu mă las afectată. Am început să recitesc Biblia. Și am mai cumpărat un ghid turistic despre Ierusalim.

De fapt, nu știam atât de multe despre Ierusalim cum lăsam să se creadă. Aveam lacune la capitolul istorie, dar aș fi avut probabil timp să mă pregătesc.

M-aș fi trezit într-o dimineață, devreme, aș fi lipit fruntea de Zidul Plângerii și aș fi cerut ajutor.

Am ajuns la gară în zorii zilei și primul lucru de care-mi aduc aminte este că mă aflu într-un anticariat admirând trei icoane expuse în fața mea, pe masă, înconjugate de cărți. Le cumpăr pe toate cu bani pe care nu-i am de cheltuit. Sunt fericită. Arhanghelul Gavriil. Mihail. Sfântul Gheorghe cu balaurul. Am găsit apărarea la care tânjeam așa de mult. Părăsesc anticariatul plină de încredere. E ceea ce oamenii numesc un punct de cotitură. Începând din acest moment, viața mea se va schimba. Asta îmi zic icoanele. Următorul lucru pe care mi-l amintesc este că iau o broșă de la Kristofer. E o broșă pe care o are mereu cu el, cea pe care stă scris „1984“, și în acest moment special realizez că este anul meu. Eu sunt proprietara broșei. O iau și apoi mă găsesc într-o sală de așteptare cu aur atârând din tavan. Când mă trezesc, o văd pe mama venind spre mine. Stau întinsă într-un pat și ea vine spre mine așa cum a venit de opt, unsprezece, treizeci de ori înainte; îmi mângâie părul, sunt la spital, ea mă vizitează și totul e așa cum ar trebui să fie. Doar că mă aflu în orașul greșit.

Unde te internezi de obicei? E important să te duci undeva unde te cunosc oamenii. De parcă ai putea cunoaște pe cineva cu adevărat când lucrezi în industria asta. Cei care mă cunosc sunt fostul meu șot și mai cine? Nu cei din secția de lângă lac, în orice caz. Ei dau un telefon și mă expediază de urgență cu elicopterul, iar pe tot parcursul călătoriei trei persoane se holbează la mine. Se holbează constant în timp ce zac pe targă, legată

fedeleş, și se întrebă ce naiba o să fac? Să deviez avionul? Să-l îndrept spre un munte? Fix asta aș fi făcut dacă nu aș fi fost așa de lașă și neinspirată.

În schimb, la fabrică am primit tratament de VIP. Era necesară o decizie fermă, luată la timp.

M-au adormit și, când m-am trezit, nu mai știam cine sunt, unde sunt sau de ce am ajuns acolo. Atunci mi-au furat trei din cele nouă vieți. Înainte de asta, pierdusem încă cinci, așa că nu-mi mai rămăsese decât una. Mi le luau pur și simplu, de parcă nu valorau nimic.

Optsprezece ședințe de tratamente. Nu-mi aduc aminte multe. Aproape nimic. Nu le pasă de asta. Mă miră că mie îmi pasă, dar chiar așa e. Discut problema cu medicul care e de gardă în acel moment, în cele zece minute pe care le am la dispoziție. Nu e niciodată același medic. Nimeni nu vrea să rămână în secția asta care duhnește a îndoială și frică. Doar unii îngrijitori au rămas, Zahid, Aalif, sora Maria, Christian, cu care joc șah, Lennart și Mohamed, care pare uneori un zeu printre noi, muritorii. Se plimbă printre secții și e chemat unde situația devine violentă. Ca atunci când Thobias a vrut să mă lovească doar pentru că am trecut prin fața ușii lui deschise în clipa în care el se gândea la fosta lui soție.

Era vară și soare, secția se îneca în căldura ce pătrundea prin ferestrele de plastic și tânărul căruia eu îi zic Trudy și cu mine ne refugiaserăm în balconul cu gratii din capătul coridorului. Îi împărtășeam impresiile despre frumusețea feriboturilor navigând deasupra strâmtorii și

apropierea enervantă de castelul Kronborg, unde locuise Hamlet.

Îți dai seama? Să fii așa de aproape de castel și că nu-l vizitezi niciodată? E o barbarie, o ofensă, lene, aproape un păcat de moarte.

Despre ce vorbești? a întreat tânărlu privind marea. Am înțeles în secunda aia că era primul om pe care l-am întâlnit care să nu știe cine e Hamlet. Cum stătea așa în spatele gratiilor care te împiedicau să te arunci de la balcon, mă întream dacă ar trebui să-i povestesc despre Hamlet, și dacă da, despre ce să-i povestesc?

Hamlet a fost un prinț tânărlu căruia i-a murit tatăl. Fantoma acestuia i-a apărut la miezul nopții avertizându-l că a fost ucis de propriul frate care ulterior s-a căsătorit cu regina, mama lui Hamlet. Intolerabil.

Trudy — ura să fie numit așa — și-a apropiat chipul de mine. Am făcut un pas în spate și l-am bombardat cu citate din Hamlet, căci prezența lui mă făcea, îți spun cu toată sinceritatea, emotivă. Era un tinerel, cu tot ce poate avea un tinerel pe inimă.

The time is out of joint; O, cursed spite, That ever I was born to set it right. A fi sau a nu fi. Paloarea bolnavă a gândirii.

Trudy mi-a întors chipul către el. Am decis pe loc să-l uit pe Hamlet. Simțeam un fel de ușurare, o amețală cum mă aflam așa, în lumina tăiată de barele gratiilor, și atunci am întors spatele spre Öresund. Tânărlu stătea cu chipul foarte aproape de al meu și ne-am sărutat.

Poate m-am înmuiat de la sărutul lung, pentru că după ce Thobias m-a văzut trecând pe lângă ușa deschisă a camerei lui, s-a gândit instant la soția sa și a început prin urmare să strige „curvă“ către mine, m-am oprit din drum și m-am îndreptat către el. Thobias s-a ridicat și de nu ar fi fost tânărul din spatele meu, m-ar fi bătut până aș fi zăcut pe podea și ar fi continuat să mă lovească chiar și atunci. Tânărul era kickboxer și a avut curajul să se apropie de mutul Thobias, iar toată treaba s-a terminat cu Thobias așezându-se înapoi pe pat, astfel încât conflictul s-a rezolvat înainte să izbucnească. Îmi amintesc că m-am gândit că e prima oară când cineva îmi ia apărarea. În tinerețe, când mă trezeam în situații violente, bărbatul cu care eram la vremea aia mă țintuia *pe mine* cât timp eram lovită, în loc să ne răzbunăm împreună și să-l doborâm pe cel care mă umilise de față cu toți. Apropo, tot Thobias se numea și actorul scund și agresiv care mă numise „curvă“ la o petrecere. Asta după ce îl rugasem să nu mai fie atât de bătăran cu mine și cu prietenii mei. Mi-am înfipt țigara în obrazul lui, drept răspuns la atitudinea lui, și atunci m-a lovit. Un croșeu de dreapta.

Poate trebuia să conștientizez o dată pentru totdeauna că nu-i bine să te tragi de mânecă cu cei pe care-i cheamă Thobias. Pe de altă parte, am lucrat cu un individ foarte simpatic care se numea Thobias. Caracterul este cel care determină felul în care-ți porți numele?

Thobias s-a proptit lângă mine în secție și a vrut să mă lovească de îndată ce m-a zărit, motiv pentru care l-au chemat pe Mohamed. Thobias avea un metru nouăzeci, era mut și plin de furie, făcând până și munca lui Mohamed grea. Nu-l puteau lega în cămașa de forță mereu. Erau reguli pentru tot. Mohamed, care era pe deasupra și kickboxer, concurând la nivel înalt, crease o stare de calm în secție, de care eram impresionată. Cu cei doi metri ai lui și felul special de a merge, nu părea omenesc, iar prima oară când l-am văzut i-am spus:

Nu pari de pe planeta asta.

Mohamed era calmul în persoană și stăteam lângă el dacă era prin preajmă Thobias. Da, stăteam lângă el cea mai mare parte din timp.

De obicei citea o carte în arabă și, când auzea că are loc o ceartă, termina de citit pasajul început înainte să lase cartea jos, să se ridice și să meargă într-acolo, pentru ca prezența lui să readucă liniștea. Parcă târându-se, dar mereu pregătit pentru ce avea să se confrunte.

Vorbeam cu Mohamed vrute și nevrute. Despre zilele și nopțile care se asemănau, despre faptul că în spital nu existau anotimpuri, despre mâncare, despre legumele fierte cu gust de apă chioară, despre tristețe și compasiune, despre singurătate. L-am întrebat dacă a fost și el în fabrică. M-a privit îndelung și într-un final mi-a răspuns:

Ce vrei să spui?